

Heiki Hepner
Raplamaa Omavalitsuste Liit
rol@raplamaa.ee

Teie 06.11.2025 nr 2-10/348-1

Meie 29.12.2025 nr 13-2/2720-14

Vastuskiri

Austatud Heiki Hepner

Täname Teid arvamuse avaldamise eest majandus- ja tööstusministri käskkirja „Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise lõpetamine“ eelnõu kohta.

Oma arvamuses märgite, et Teie hinnangul ei ole planeeringu koostamise lõpetamine piisavalt põhjendatud ja toote välja järgnevad põhjendused:

1. Teie hinnangul on pikaajalisi ruumilise arengu suundumusi kajastav maakonna teemaplaneering sobiv instrument strateegiliste prioriteetide kokku leppimiseks ja fikseerimiseks. Demokraatlik ja avalik maakonnaplaneeringu protsess võimaldab tasakaalustada riigi, omavalitsuste ja kogukondade huvid ning leida vajalikud ruumilise arengu suunamiseks vajalikud kompromissid. Maavarade kaevandamise otsuste viimine üksikjuhtudele ei taga terviklikku ja pikaajalist vaadet ruumilisele arengule ning suurendab kohalike konfliktide riski ja vähendab läbipaistvust ja õiguskindlust.

2. Leiate, et väiksemad maavarade alad vajavad terviklikku ja tasakaalustatud käsitlemist. Maakonnaplaneeringus on võimalik välja tuua vähemasti nende maavarade kasutuselevõtu ja maakonna ruumikasutuse üldised tingimused ja põhimõtted.

3. Toote välja, et planeeringu lõpetamise kontekstis ei ole asjakohane viidata Rail Baltica projektile, kuna Vabariigi Valitsuse korralduses, millega teemaplaneeringu koostamine algatati, puudub viide, et planeeringu algatamise eesmärk oleks seotud selle taristuprojektiga.

4. Teile jääb ebaselgeks, kuidas konkreetselt mõjutab keskkonnaministri määrus turba kaevandamise kohta planeeringut. Teie hinnangul ei välista see turba kaevandamise temaatika käsitlemist planeeringutes. Ka jääb ebaselgeks, kus ja millisel viisil on fikseeritud lubjakivi ja dolokivi kaevandamise alad ja põhimõtted Teie maakonnas ning miks nende kaevandamise tulevikuperspektiive ei saa käsitleda teemaplaneeringus.

5. Teie hinnangul on oluline teemaplaneeringu ja KSH koostamise roll keskkonnamõjude terviklikul hindamisel. Menetluste viimisel üksikjuhtude tasandile võib terviklik pilt kaduda ning

keskkonnamõjude hindamine jääda väga kitsaks. Viitatakse, et levimas on kahetsusväärne praktika, mil kaevandusalad tükeldatakse väiksemateks osadeks, et keskkonnamõjude hindamist vältida.

6. Näete ohtu, et kuna varustuskindluse ja nõudluse analüüsi jt planeeringu koostamise käigus tekkinud materjalidel ei ole legaalselt staatust, siis puudub kohustus nendega arvestada riigi huvi hindamisel, kaevanduslubade andmisel ja muudel asjakohastel juhtudel. Nendes esitatud põhimõtted ei ole kehtiva teemaplaneeringuta siduvad ja konkreetne raamistik nende rakendamiseks kohalikes oludes puudub.

Maavarade kaevandamise üle otsustamine ja maavarale ligipääsu tagamine on toimunud senises praktikas läbi riigi üksikotsuste ning seda on käsitletud planeerimistegevusest täiesti eraldi. Teie arvates on see üks peamine põhjus, miks selliste otsuste tegemisel ja elluviimisel tekivad pinged ja probleemid. Avalik planeerimismenetlus oleks sobiv tööriist leida süsteemne kõiki osapooli rahuldav tasakaalustatud lahendus, mis võimaldaks nii maavarade kaevandamist kui kohalikul tasandil vajalikku ruumikasutuse kavandamist ja elluviimist. Teie arvates ei tohiks riik loobuda pikaajaliste lahenduste otsimisest läbi planeeringute, vajadusel planeeringu eesmäärke asjakohastades ja meetoodikat kohandades.

Teie hinnangul ei ole teemaplaneeringu koostamise lõpetamine piisavalt põhjendatud. Selline tegevus vähendab otsuste läbipaistvust ja kasvatab kaevanduste kavandamisel tekkivaid pingeid.

Vastame, et teemaplaneeringu koostamise lõpetamist on põhjalikult kaalutud ja leitud, et maakonnatasandi planeering ei ole paraku sobiv instrument Rapla ja Pärnu maakonnas ehitusmaavarade kaevandamise planeerimiseks riigi vaatest. Teemaplaneeringu koostamise raames läbi viidud analüüsides ja uuringute tulemuste põhjal on selgunud, et lubjakivi ja dolokivi uurimine ning kaevandamine on Rapla ja Pärnu maakonnas väga piiratud, mistõttu oleks teemaplaneeringu tänane võimalik praktiline rakendatavus piiratud ainult paari olemasoleva lubjakivi ja dolokivi alaga. Liiva ja kruusa kaevandamiseks sobivad alad on aga liiga väikesed (10 – 20 ha), et nende kasutuselevõttu strateegilisel tasandil 25 aastaks ette planeerida.

Täiendavalt selgitame, et 22.07.2024 jõustunud keskkonnaministri määruse nr 87 muudatus, millega uuendati turba kaevandamiseks sobivate alade nimekirja mõjutas oluliselt teemaplaneeringu koostamise eesmärki. Kuna algselt loodeti planeerida Pärnu ja Rapla maakonnas ka turba kaevandamiseks sobivaid alasid, mis on kohati väga ulatuslikud ja mis oleks moodustanud olulise osa teemaplaneeringust. Määruse jõustumisega vähendati oluliselt turba kaevandamiseks sobivaid alasid ja turba kaevandamiseks sobivaid alasid planeerida ei olnud enam võimalik.

Kaevandamise suuniste ja parimate praktikate osas on Kliimaministeerium välja töötamas kaevandamise valdkonnale teekaarti, et tuua ühte dokumenti kokku kõik murekohad, probleemid, soovitusel, tingimused, head kokkuleppe tavad, mida kõik osapooled saaksid kasutada ja millest lähtuda. Selle koostamisel kasutatakse kõiki maavarade teemaplaneeringute koostamise raames tehtud analüüse ja uuringuid.

Seoses kaevandamise mõjude hindamisega selgitame, et maakonnaplaneeringu KSH on paraku väga üldine ja selle raames ei ole võimalik hinnata konkreetsetes kaevandamise asukohtas, milline mõju sellel konkreetsetel kaevandamise tegevusel võib olla. Seega ei oleks teemaplaneeringu koostamisel läbiviidav KSH lahendanud Teie poolt viidatud probleemi, mil kaevandusalad tükeldatakse väiksemateks osadeks, et keskkonnamõjude hindamist vältida.

Kinnitame, et riigi eesmärk on jätkuvalt tagada ehitusmaavarade varustuskindlus ja läbipaistvad menetlused, kaasates kohalikke omavalitsusi ja kogukondi. Kõik maavaradega seotud uuringu- ja kaevandamisloa taotluste menetlused on seni viidud ja viiakse ka edaspidi läbi kooskõlas

õigusruumis sätestatuga, kaasates huvitatud osapooled ning hinnates kõiki asjaolusid. Tegemist on läbipaistva ja õiguskindlust tagava protsessiga.

Seni koostatud varustuskindluse ja nõudluse analüüsi, esmaste kaartide ja teiste hinnangute tutvustamiseks ning teemaplaneeringu koostamise lõpetamise põhjuste selgitamiseks Rapla ja Pärnu maakonna omavalitsustele korraldasime 04.12.2025 laiendatud juhtrühma koosoleku, mille materjalid on leitavad [teemaplaneeringu kodulehelt](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivari Rannama

maa- ja ruumipoliitika osakonna juhataja

Agnes Lihtsa

+372 5819 0538 agnes.lihtsa@mkm.ee